PHP - Operacje na plikach Tablice asocjacyjne

Beata Pańczyk - PHP (Wykład 2)

Plan wykładu

- Tablice asocjacyjne
- Praca z tablicami
- Podstawowe operacje na plikach
- Funkcje plikowe
- Operacje na ciągach

Tablice indeksowane numerycznie

indeksowane numerycznie (od 0) inicjalizowanie tablicy np.:

```
$towar=array("Zeszyt","Blok","Kredki");
lub krócej:
$towar=["Zeszyt","Blok","Kredki"];
```

dostęp do elementów tablicy np.:
 \$towar[0]="Farby"; //jeśli tablica nie istniała
 //to zostanie utworzona
\$towar[1]="Zeszyt";//dodanie kolejnego elementu tablicy
echo "\$towar[0] \$towar[1] ";
for (\$i=0;\$i<2;\$i++) echo "\$towar[\$i]";</pre>

Tablice asocjacyjne

- inicjalizowanie np. \$ceny=array("Zeszyt"=>2, "Blok"=>8, "Kredki"=>4);
- dostęp do elementów tablicy np.: \$ceny["Blok"]=6;
- tworzenie tablicy:
 \$ceny["Zeszyt"]=2;
 \$ceny["Blok"]=6;
- indeksy tablicy nie są liczbami (nie można stosować zwykłego licznika w pętli), stosuje się funkcje
 - each() zwraca bieżący element tablicy oraz nadaje następnemu atrybut bieżącego list() - rozdziela tablicę na kilka wartości

Konstrukcja foreach

```
iteracyjne przetwarzanie tablic asoscjącyjnych
  foreach ($tab as $klucz=>$wartosc) {
  print (' $tablica['.$klucz.']='.$wartosc. '<br /> ');
  pętla foreach operuje na kopii zmiennej $tablica
  zastosowanie 'zamiast "pozwala wyświetlić
  nazwę tablicy zamiast pobierać jej wartość
modyfikacja zawartości tablicy wewnątrz pętli
  (poprzez operator referencji &):
  foreach ($tab as $klucz=>&$wartosc) {
      //modyfikacja wartości
```

Przykład 2a - funkcja each()

Dla bieżącego elementu:

- Pozycje key i 0 (klucz)
- Pozycje value i 1 (wartość)

Przykład 2b- funkcja list()

```
<?php
$ceny=array("Zeszyt"=>2, "Blok"=>8, "Kredki"=>4);
while (list($towar,$cena)=each($ceny))
  echo "$towar $cena<br />";
//lub: echo $towar."-".$cena."<br />";
?>
```

Efekt działania - jak w przykładzie 1

Przykład 2c- pętla foreach

```
<?php
$ceny=array("Zeszyt"=>2, "Blok"=>8, "Kredki"=>4);
foreach ($ceny as $klucz=>$wartosc)
  print (' $ceny['.$klucz.']='
              .$wartosc. '<br /> ');
```

```
$ceny[Zeszyt]=2
$ceny[Blok]=8
$ceny[Kredki]=4
```

Tablice wielowymiarowe - przykład

```
//tablica numeryczna
$towar = array( array( "Kredki", 10), array( "Zeszyt", 2 ) );
echo $towar[0][0]." ".$towar[0][1]."<br />";
echo $towar[1][0]." ".$towar[1][1]." < br />";
//tablica asocjacyjna
$towar1 = array( array( "Nazwa"=>"Kredki", "Cena"=>10),
               array( "Nazwa"=>"Zeszyt", "Cena"=> 2 ) );
for (\$i=0;\$i<2;\$i++)
  echo $towar1[$i]["Nazwa"]." ".$towar1[$i]["Cena"]." < br
  />":
                                                   9
```

Sortowanie tablic

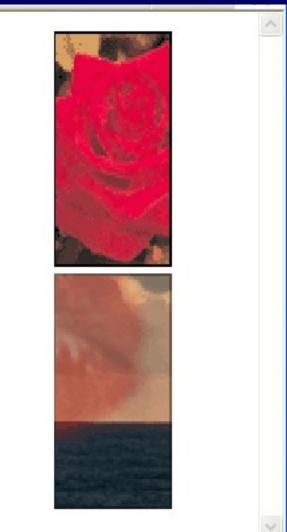
- tablice numeryczne:
 sort() sortowanie rosnące
 rsort() sortowanie malejące
 np.
 \$ciag=array(20,10,18); sort(\$ciag);
- tablice asocjacyjne asort() - sortowanie rosnące wg. wartości elementu ksort() - sortowanie rosnące wg. klucza arsort(), krsort() - sortowanie malejące np. \$ceny=array("Zeszyt"=>2, "Blok"=>8, "Kredki"=>4); asort(\$ceny); //\$ceny=array("Zeszyt"=>2, "Kredki"=>4, "Blok"=>8); ksort(\$ceny);//\$ceny=array("Blok"=>8, "Kredki"=>4, "Zeszyt"=>2);

Zmiana kolejności elementów tablicy

- shuffle() ustawia losowo kolejność elementów tablicy
- array_reverse() pobiera tablice i tworzy nową o tych samych elementach umieszczonych w odwrotnej kolejności
 - np. utworzenie tablicy liczb od 10 do 1:
 - a) \$liczby=range(1,10); //tworzy sekwencję rosnacą\$liczby=array_reverse(\$liczby);
 - b) \$liczby=array(); //utworzenie pustej tablicy for (\$i=10; \$i>0; \$i--) array_push(\$liczby,\$i); //dodanie elementu na koniec

Przykład 3 - funkcja shuffle()

```
<?
$obrazki= array ( "muszla.gif",
   "roza.gif", "jesien.gif", "zachod.
   "gory.gif", "smolinos.gif");
shuffle($obrazki);
for ($i=0; $i<2; $i++)
  echo '<img alt="obrazek"
   src="$obrazki[$i]" > <br />';
```


Otwieranie pliku - fopen

\$wp=fopen("ścieżka/nazwa_pliku","tryb",1);//\$wp- wskaźnik pliku

- np.
 - \$wp=fopen("\$doc_root/../dane/dane.txt","w");
 \$doc_root- zmienna PHP wskazuje na podstawowy
 element drzewa katalogów serwera WWW (ustawiana
 w konfiguracji php.ini);
 - ".." katalog nadrzędny katalogu \$doc_root (dla bezpieczeństwa poza drzewem katalogów); ścieżka względna (opisuje miejsce w systemie plików w zależności od \$doc_root); można stosować ścieżkę bezwzględną -nie polecane ze względów bezpieczeństwa
- np. \$wp=fopen("dane.txt","a",1); trzeci parametr (opcjonalny) - poszukiwanie pliku w lokalizacjach podanych w opcji include_path (php.ini); nie trzeba podawać ścieżki dostępu do pliku

Tryby otwarcia pliku

- r odczyt (od początku pliku)
- r+ odczyt i zapis (od początku pliku)
- w zapis (od początku pliku); jeśli plik nie istnieje próba jego utworzenia, jeśli istnieje - bieżąca zawartość zostanie skasowana
- w+ zapis i odczyt (od początku pliku); (j.w.)
- a dodawanie zawartości (od końca istniejącej zawartości pliku); jeśli plik nie istnieje - próba jego utworzenia
- a+ dodawanie zawartości i odczyt (od końca istniejącej zawartości pliku); jeśli plik nie istnieje - próba jego utworzenia
- b tryb binarny (w połączeniu z powyższymi jeśli system rozróżnia pliki tekstowe i binarne)

Poprawność otwarcia pliku

- fopen()
 - zwraca wartość wskaźnika pliku (zmienna np. \$wp) jeśli operacja otwarcia pliku zakończona sukcesem
 - zwraca wartość false w przeciwnym razie
- **np.**:

Zapisywanie w pliku - fwrite, fputs

- int fwrite (\$wp,\$łańcuch [,\$długość])
 - dlugosc parametr opcjonalny (max do zapisania ilość bajtów;
 - wp wskaznik pliku do zapisu
 - łancuch tekst do zapisu
 - funkcja zapisuje do pliku, dopóki nie osiągnie końca ciagu lub zapisze dlugosc bajtów (zależnie od tego co wystąpi wcześniej
- fputs alias fwrite
- np. \$ciag=\$imie."\t".\$nazwisko."\t".\$data."\n"; fwrite(\$wp,\$ciag);

Odczyt z pliku - linia po linii

- \$z=fgets(\$wp, 100); /*czyta linię z pliku dopóki nie natrafi na \n, EOF, lub przeczyta 99 bajtów */
- string fgetss(int wk, int dlugosc, string [dozw_znaczniki]); /*podobnie jak fgets, ale z czytanego ciągu usuwa wszystkie znaczniki PHP i HTML poza wyszczególnionymi*/
- array fgetcsv(int wk, int dlugosc, string [znak_podziału]); /* podobnie do fgets() tylko, że przetwarza odczytaną linię na pola i zwraca tablicę zawierającą odczytane pola. */

Odczyt całego pliku

- int readfile(string nazwa_pliku, int [include_path]); /* otwiera plik, wyświetla zawartość w okienku przeglądarki i zamyka plik; drugi parametr opcjonalny określa, czy PHP powinien szukać pliku przez opcję include_path (tak jak w fopen)
- po otwarciu pliku i przekazaniu wartości wskaźnika pliku do funkcji fpassthru(), wyświetla ona zawartość tego pliku w okienku przeglądarki i po zakończeniu działania zamyka plik. Funkcja zwraca wartość true, jeżeli odczyt powiedzie się lub false gdy się nie uda; np. \$wp=fopen("dane.txt","r"); fpassthru(\$wp);
- \$tablicapliku=file(\$wp); /*działa jak readfile, ale zamiast wyświetlać zawartość pliku w przeglądarce zamienia ją na tablicę - każda linia pliku jako osobny element tablicy */

Odczyt z pliku

string fread(int wp, int dlugosc); /*odczytanie zadanej liczby bajtów, chyba, że wcześniej napotkany zostanie znak końca pliku*/

```
np.:
    <?php
// pobierz zawartość pliku do łańcucha
    $nazwa_pliku = "/local/jakis.txt";
    $uchwyt = fopen($nazwa_pliku, "r");
    $tresc = fread($uchwyt, filesize($nazwa_pliku));
    fclose($uchwyt);
    ?>
```

Ustawianie wskaźnika w pliku

- rewind() ustawienie wskaźnika na początku pliku
- ftell() podaje jak daleko (w bajtach) został przesunięty wskaźnik np. rewind(\$wp); echo "Pozycja wskaźnika pliku wynosi:".(ftell(\$wp));
- int fseek(int wp,int b); ustawia wskaźnik pliku w punkcie b bajtów, licząc od początku pliku

Inne funkcje plikowe

- file_exists() sprawdzenie istnienia pliku bez otwierania np. if (file_exists("plik")) echo "komunikat 1"; else echo "komunikat 2";
- filesize() określenie wielkości pliku w bajtach np. \$wp=fopen("plik","r"); echo fread(\$wp,filesize("plik")); fclose(\$wp);

Blokowanie pliku - flock

bool flock(int wp, int blokada); /*zwraca true, jeśli blokada jest prawidłowa*/

Blokada:

- LOCK_SH (1)- pozwala na dzielenie pliku z innymi czytającymi (shared lock)
- LOCK_EX (2) wyłącza plik z użytku nie może być dzielony (exclusive lock)
- LOCK_UN (3) zwolnienie istniejącej blokady (release a lock)

Blokowanie pliku

flock() należy dodać do wszystkich skryptów korzystających z pliku np. \$wp=fopen("plik","a"); //blokada zapisu: flock(\$wp, LOCK_EX); fwrite(\$wp,"ciag"): *ll*zwolnienie blokady zapisu: flock(\$wp, LOCK_UN); fclose(\$wp);

Przykład 1 - Licznik odwiedzin

flock(\$plik,LOCK UN);

fclose(\$plik);

```
<?php // w pliku httpd.conf:</pre>
       // DocumentRoot "C:/xampp/htdocs"
       // Plik tekstowy ma być umieszczony poza katalogiem
  htdocs
       // w folderze: C:/xampp/Mojepliki
  $d root = $ SERVER['DOCUMENT ROOT'];
  if (!(file exists("$d root/../Mojepliki/liczba.txt")))
       $plik=fopen("$d root/../Mojepliki/liczba.txt","w+");
       fputs($plik,"0"); fclose($plik); }
  $plik=fopen("$d root/../Mojepliki/liczba.txt", "r+");
  if (!$plik) { echo "Nie da się otworzyc pliku."; }
  flock($plik, LOCK EX);
  $ile=fgets($plik,255);
  $ile++;
   print "Licznik wskazuje: $ile";
                                         Licznik wskazuje: 3
  fseek($plik,0);
  fputs($plik,$ile);
```

Przykład 4a - Ładowanie tablic z plików

```
<?
$osoby=file("osoby.txt"); //załadowanie pliku do tablicy
                         //każda linia pliku to jeden element tablicy
$ile=count($osoby);
                         //określenie liczby elementów tablicy
for ($i=0; $i<$ile; $i++)
                                 1 Ania Kowalska
   echo $osoby[$i];
                                 2 Magdalena Nowak
   echo "<br /> ";
                                 3 Jan Abacki
                                 4 Adam Babacki
```

Przykład 4b - formatowanie danych z pliku

```
<?php
                                          Nazwisko
                                     Imie
                                ID
$osoby=file("osoby.txt");
                                          Kowalska
                                   Ania
$ile=count($osoby);
                                   Magdalena Nowak
echo "";
                                   Jan
                                          Abacki
echo " ID ";
                                  Adam
                                          Babacki
echo "Imię";
echo " Nazwisko";
for ($i=0; $i<$ile; $i++)
  $linia = explode(" ",$osoby[$i]); //rozbicie każdej linii
  $id = intval($linia[0]); //konwersja tekstu na wartość całkowitą
  echo "$id$linia[1]$linia[2]";
echo "" ?>
```

Poruszanie się wewnątrz tablicy asocjacyjnej

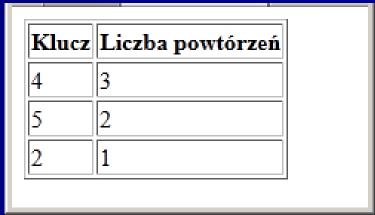
- Każda tablica asocjacyjna posiada wewnętrzny wskaźnik pokazujący aktualny element tablicy.
- Funkcje ustawiające wskaźnik:
 - current(\$tab) pierwszy element
 - each(\$tab) zwraca aktualny element i przeskakuje do kolejnego
 - next(\$tab) przesuwa wskaźnik do następnego elementu i zwraca nowy element aktualny
 - prev(\$tab) przesuwa wskaźnik o jeden element wstecz i zwraca nowy element aktualny
 - reset(\$tab) pierwszy element
 - end(\$tab) ostatni element

Zliczanie elementów tablicy

- count(\$tab), sizeof(\$tab) wyznaczają ilość elementów tablicy; wynik przekazywany w formie zmiennej skalarnej; jeśli argumentem jest tablica pusta lub nie jest ustawiona zmienna o podanej nawie - wynikiem jest 0
- array_count_values(\$tab) oblicza ile niepowtarzalnych wartości występuje w tablicy; zwraca tablicę asocjacyjną zawierającą tabelę częstości (kluczami są wszystkie pojedyncze wartości, każdy klucz posiada wartość numeryczną zawierającą liczbę powtórzeń konkretnej wartości.

Przykład 5 - array_count_values()

```
<?
$a=array(4,5,2,4,4,5);
$licz=array count values($a);
echo "";
echo "Klucz";
echo "Liczba powtórzeń";
while ($element=each($licz))
 echo "".$element["key"]."";
 echo "".$element["value"]."";
echo "";
?>
```


Konwersja tablic na zmienne skalarne

- extract() pobiera tablicę asocjacyjną i tworzy wartości skalarne o nazwach takich jak klucze tablicy; prototyp funkcji: extract (array tab[, int typ_ekstrakcji][, string przedrostek]);
- np. \$tab=array("klucz1"=>"wartosc1", "klucz2"=>"wartosc2"); extract(\$tab); //utworzone zostają zmienne \$klucz1, \$klucz2 //o wartościach odpowiednio wartosc1, wartosc2 echo "\$klucz1 \$klucz2";//wypisane będzie: wartosc1 wartosc2

Parametry funkcji extract()

- przedrostek nazwa tworzonej zmiennej będzie postaci: przedrostek_klucz
- Typ ekstrakcji (sposób postępowania w przypadku kolizji nazw):

EXTR_OVERWRITE - nadpisanie istniejącej zmiennej (domyślnie)

EXTR_SKIP - ominięcie elementu **EXTR_PREFIX_SAME** - utworzenie zmiennej

przedrostek_klucz (musi być podany przedrostek) **EXTR_PREFIX_ALL** - przedrostek umieszczany przed

wszystkimi nazwami zmiennych

np.
\$tab=array("klucz1"=>"wartosc1", "klucz2"=>"wartosc2");
extract(\$tab, EXTR_PREFIX_ALL,"bp");
echo "\$bp klucz1 \$bp klucz2";

Przykład 6 - ankieta

O Nie

Wyślij

Nie wiem

```
<form method="post" action="dopisz.php">
    Czy podoba ci się nasz serwis? <br/> <br/> />
    <input type="radio" name="odp"
                                         value="tak"/> Tak <br />
    <input type="radio" name="odp"
                                         value="nie"/> Nie <br />
    <input type="radio" name="odp"
                                         value="nw"/> Nie wiem <br />
    <input type="submit" value="Wyślij"/>
</form>
                Czy podoba ci się nasz serwis?
                O Tak
```

Przykład 6 - plik dopisz.php

```
<?php
     if (!(file exists("sonda.txt"))) {
                                         $plik=fopen("sonda.txt","w+");
                                         fputs($plik,"0#0#0"); fclose($plik); }
     $plik=fopen("sonda.txt", "r+") or exit ("Nie da się otworzyć pliku.");
     \frac{1}{2} $\text{linia} = \text{fgets(\$plik, 80);}
     $tab = explode("#",$linia);
                                         //rozbicie ciągu $linia na elementy tablicy
     $tbl["tak"] = $tab[0];
                                         // tworzenie tablicy asocjacyjnej
     $tbl["nie"] = $tab[1];
                                                       3#2#2
     $tbl["nw"] = $tab[2];
     ++$tbl[$_POST['odp']]; //zwiększenie ilości głosów na daną odpowiedź
     fseek($plik, 0);
                               //przesunięcie wskaźnika pliku do początku
     fwrite($plik, $tbl["tak"]."#".$tbl["nie"]."#".$tbl["nw"]); //zapis do pliku
     header("Location: sonda1.php"); //ustawienie nagłówka HTTP
```

Przykład 6 - plik sonda1.php

</body>

```
<body>
                                                Tak
Mie
<? $file = fopen("sonda.txt","r+"); //otwarcie pliku
                                               Nie wiem
  \frac{1}{2} $\text{linia} = \text{fgets(\$file, 80);}
                                               Lacznie głosów: 7
  $tab = explode("#",$linia); //zapis linii do tablicy
  $razem=$tab[0]+$tab[1]+$tab[2];
                                               Powrót do formularza
  echo "Tak".$tab[0]."";
                                               sondy.
  echo "Nie".$tab[1]."";
  echo "Nie wiem".$tab[2]."";
  echo "Łącznie głosów:" .$razem."";
?> 
<br/><br/>/><a href="sonda.php"> Powrót do formularza sondy</a>
```

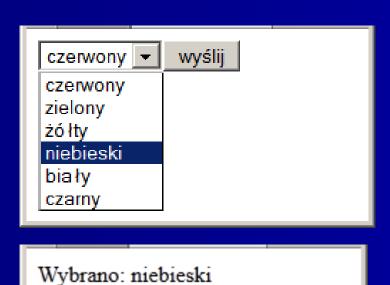
3

Przykład 7 – obsługa listy

```
<?php
   $t=array("czer"=>"czerwony", "ziel"=>"zielony","zol"=>"żółty",
   "nieb"=>"niebieski","cialy"=>"biały","czarny"=>"czarny");
   if (!isset($ POST['kolor']))
         echo '<form action="lista.php" method="POST">';
         echo '<select id="" name="kolor">';
         foreach ($t as $klucz=>$wart)
                  echo "<option value='$klucz'>$wart</option>";
         echo "</select>";
         echo '<input type="submit" value="wyślij" />';
         echo "</form>";
```

Przykład 7 c.d.

```
else
   $wybrano="nic";
   foreach ($t as $klucz=>$wart)
        if ($ POST['kolor']==$klucz)
                 $wybrano=$wart;
   echo "Wybrano: $wybrano </br>";
   echo "<a href='lista.php'>
                 Formularz</a>":
```


Formularz

Przykład 8 – pola wyboru

```
<?php
    $t=array("czer"=>"czerwony",
       "ziel"=>"zielony","zol"=>"żółty",
       "nieb"=>"niebieski",
       "bialy"=>"bialy",
       "czarny"=>"czarny");
    $zaznaczono=0;
    $wybrano="";
    //sprawdzenie czy dokonano wyboru
    foreach ($t as $klucz=>$wart)
       if (isset($ GET[$klucz]))
       { $wybrano.=$wart." ";
         $zaznaczono=1;
```

```
Wybierz kolor:

□ czerwony
□ zielony
□ żółty
□ niebieski
□ biały
□ czarny
wyślij
```

Przykład 8 c.d.

```
if (!$zaznaczono)
  echo '<form action="wybor.php" method="GET">';
  echo "Wybierz kolor:";
  foreach ($t as $klucz=>$wart)
    echo "<input type='checkbox' name='$klucz' value='1'/>$wart<br/>";
  echo '<input type="submit" value="wyślij" /></form>'; }
else
   echo "Wybrano: $wybrano<br/>";
   echo "<a href='wybor.php'>Formularz</a>";
```

Wybrano: zielony niebieski biały Formularz

Łączenie i rozdzielanie ciągów

- array explode(string separator, string tekst) pobiera ciąg o nazwie tekst i rozbija go na części według separatora np. \$tab=explode("#",\$tekst);
- implode(), join() efekt odwrotny do działania explode(), np. \$tekst=implode("#",\$tab);
- string strtok(string tekst, string separator) pobiera z ciągu (po jednym) fragmenty (żetony) oddzielone separatorem
- string substr(string ciag, int start, int [dlugosc]) zwraca podciąg skopiowany z ciągu np. \$tekst="Laboratorium z języka PHP";

```
substr($tekst, 3); //zwraca "oratorium z języka PHP" substr($tekst,-3);//zwraca "PHP" substr($tekst,0,12);//zwraca "Laboratorium " substr($tekst,12,-3); //zwraca "z języka"
```

Porównywanie ciągów

- operator = =
- int strcmp(string ciag1, string ciag2); jeżeli ciągi są równe funkcja zwraca 0, jeżeli ciąg1>=ciag 2 (w porządku leksykograficznym) funkcja zwraca liczbę >0, w przeciwnym razie zwraca liczbę < 0; uwzględniana jest wielkość liter
- strcasecmp() j.w. tylko nie uwzględniane są wielkości liter
- strlen() wyznacza długość ciągu: np. \$ciag="PHP"; strlen(\$ciag);

Znajdowanie podciągów w ciągach

- strstr(), strchr () odnajdywanie tekstu lub znaku w ciągu z uwzględnieniem wielkości liter prototyp:
 - string strstr(string ciag, string tekst); jeżeli zostanie odnaleziony podciag dokładnie pasujący do szukanego tekstu to funkcja zwraca fragment ciągu rozpoczynający się od pierwszego wystąpienia szukanego tekstu, w przeciwnym przypadku false;
- **stristr()** j. w. bez uwzględniania wielkości liter
- strrchr() j.w. lecz zwraca fragment ciągu rozpoczynający się od ostatniego wystąpienia szukanego tekstu

Odnajdowanie pozycji podciągu

strpos() - działa podobnie jak strstr(), lecz zwraca numeryczną pozycję podciągu prototyp: int strpos(string ciag, string tekst, int n); funkcja zwraca pozycję pierwszego wystąpienia tekstu w ciagu lub false; parametr n podaje pozycję, począwszy od której ciag ma być przeszukiwany, np. \$ciag="Cześć świecie"; echo strpos(\$ciag,"s"); //wyswietli 3 echo strpos(\$ciag,"s",4); //wyswietli 6

strspos() - j.w. lecz zwraca pozycję ostatniego wystąpienia tekstu w ciągu; inaczej niż strpos(), wykorzystuje jedynie pierwszy znak przekazanego tekstu

Zamiana podciągów

- string str_replace(string tekst, string nowy_tekst, string ciag); - zamienia wszystkie znalezione fragmenty tekst na nowy_tekst w ciagu
- string substr replace(string ciag, string) zamiana, int start, int [dlugosc]); - zamienia część ciągu ciag na ciąg zamiana, część modyfikowana zależy od parametru **start** (jeśli start>=0 pozycja zamiany liczona od początku ciągu, jeśli <0 - od końca) i opcjonalnego parametru dlugosc (punkt zakończenia zamiany, jeśli nie jest podany - ciag zostanie zamieniony od pozycji start do końca ciągu, jeśli jest równy 0 to zamiana zostanie wstawiona do ciągu bez nadpisania istniejącej zawartości, ujemna wartość parametru opisuje pozycję liczoną od końca ciągu, w której powinna zakończyć się zamiana)

Przykład 9 - operacje na ciągach

```
<?php
   $ciag="Systemy informatyczne w sieciach rozległych";
   echo "Ciag: $ciag <br/>";
   echo "Długość ciągu: ".strlen($ciag)."<BR>";
   echo "Tekst wyszukany: ".strstr($ciag,"informatyczne")."<br/>";
   echo "Początkowa pozycja wyszukanego tekstu: "
                          .strpos($ciag,"informatyczne")."<br/>";
   echo "Po 1 zamianie: ".substr replace($ciag," PHP i MySQL",-20)."<br/>";
   $ciag=substr replace($ciag," PHP i MySQL - ",0,0);
   echo "Po 2 zamianie: $ciag <br/>";
   echo "Po 3 zamianie: ".substr replace($ciag,"s",15,1)."<br/>";
   echo "Po 4 zamianie: ".substr replace($ciag,"s",15);
  ?>
```

Przykład 9 - wynik

Ciag: Systemy informatyczne w sieciach rozległych

Długość ciągu: 43

Tekst wyszukany: informatyczne w sieciach rozległych

Początkowa pozycja wyszukanego tekstu: 8

Po 1 zamianie: Systemy informatyczne w PHP i MySQL

Po 2 zamianie: PHP i MySQL - Systemy informatyczne w sieciach rozległych

Po 3 zamianie: PHP i MySQL - systemy informatyczne w sieciach rozległych

Po 4 zamianie: PHP i MySQL - s